

Artikel 4.

Åtgärder lämpade efter landets förhållanden skola, där så är erforderligt, vidtagas för att uppmuntra och främja utvecklandet och utnyttjandet i största möjliga omfattning av anordningar för frivilliga förhandlingar mellan arbetsgivare eller arbetsgivarorganisationer, å ena, och arbetarorganisationer, å andra sidan, i syfte att åvägabringa en reglering av anställningsvillkoren genom kollektivavtal.

Artikel 5.

1. I den nationella lagstiftningen skall bestämmas i vad mån de i denna konvention lämnade garantierna skola tillämpas på krigsmakten och polis-kåren.

2. I enlighet med den i artikel 19 mom. 8 av Internationella arbetsorganisationens stadga angivna principen skall en medlemsstats ratificering av denna konvention icke inverka på redan existerande lag, dom, sedvänja eller avtal, på grund varav medlemmar av krigsmakten eller poliskåren åtnjuta någon i denna konvention garanterad rättighet.

Artikel 6.

Denna konvention avser icke tjänstemän i allmän tjänst men får icke heller tagas till intäkt för en begränsning av dem medgivna rättigheter eller eljest rubbning i deras ställning.

Artiklar 7—16.

[*Dessa artiklar äro likalydande med artiklarna 10—19 av konventionen (nr 94) angående arbetsklausuler i kontrakt, däri offentlig myndighet är part, utom såtillvida, att då i artiklarna 12, 13 och 18 av konventionen nr 94 hänvisas till artikel 14, detta i artiklarna 9, 10 och 15 av förevarande konvention motsvaras av hänvisningar till artikel 11.*]

Bilaga I.

Rekommendation (nr 87) angående yrkesvägledning.

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens,

vilken av styrelsen för Internationella arbetsbyrå samman kallats till Genève och där samlats den 8 juni 1949 till sitt trettioandra sammanträde

och beslutat antaga vissa förslag angående yrkesvägledning, vilken fråga utgör den nionde punkten på sammanträdets dagordning,

samt beslutat, att dessa förslag skola taga form av en internationell rekommendation,

antager denna den första dagen i juli månad år nittonhundrafyrtionio följande rekommendation, vilken skall benämnas »rekommendation angående yrkesvägledning, 1949» (Vocational Guidance Recommendation, 1949).

I. Allmänt.

1. I denna rekommendation avses med uttrycket »yrkesvägledning» bistånd, som lämnas individen i syfte att lösa problem sammanhängande med

yrkesval och avancemang inom yrket under behörigt hänsynstagande till hans karakteristiska egenskaper, sedda mot bakgrunden av sysselsättningsmöjligheterna.

2. Yrkesvägledningen är grundad på individens fria och frivilliga val; dess främsta uppgift är att bereda honom obegränsad möjlighet att utveckla sin personlighet och finna tillfredsställelse i arbetet under fullt beaktande av ett effektivt utnyttjande av de nationella arbetskraftstillgångarna.

3. Yrkesvägledningen är en fortgående process, och de grundläggande principerna för densamma förbliva oförändrade, oavsett individens ålder. Dessa principer äro städse av omedelbar betydelse för individens välfärd och nationernas ekonomiska utveckling.

4. Yrkesvägledningen bör anpassas efter varje lands speciella behov och utvecklas fortlöpande. Dess utbyggnad inom varje land bör grundas på en utbredd förståelse av yrkesvägledningens ändamål, inrättandet av ett lämpligt administrativt system samt tillhandahållandet av för uppgiften väl kvalificerad personal.

II. Tillämpningsområde.

5. I den utsträckning nationella och lokala planer och resurser medgiva, bör genom det allmännas försorg yrkesvägledning tillhandahållas alla som därav äro i behov.

6. Särskilda anordningar böra därvid vidtagas beträffande

- a) minderåriga, innefattande jämväl skolungdom, som önskar vägledning vid inträde i arbetslivet eller vid planering av yrkesbana, samt
- b) andra personer, som önska vägledning beträffande anställnings- och därmed sammanhängande yrkesproblem; sådana personer betecknas i det följande såsom »vuxna».

III. Grundsatser och metoder för yrkesvägledning för ungdom, däri inbegripen skolungdom.

7. 1) Yrkesvägledningen för ungdom bör utformas genom samarbete mellan skolor samt andra organisationer och institutioner, som ha att bistå de unga vid tiden för deras övergång från skolan till arbetslivet, ävensom representativa arbetsgivar- och arbetarorganisationer, i syfte att all ungdom, som erhåller yrkesvägledning, må åtnjuta förmånen av en enhetlig och samordnad vägledning.

2) Sådant samarbete bör även innefatta samråd och samverkan med föräldrar eller målsmän samt med föräldraföreningar, där sådana finnas.

3) Vid tillämpningen av dessa allmänna grundsatser böra vederbörigen beaktas de i avdelning V av denna rekommendation uppdragna grundlinjerna för den administrativa organisationen.

8. 1) Vid den allmänna skolundervisningen bör förberedande yrkesvägledning infogas i undervisningsplanen. Sådan vägledning bör i första hand avse att för den unge klargöra hans fallenhet, kvalifikationer och intressen ävensom att upplysa honom om olika yrken och levnadsbänor i syfte att underlätta en framtida yrkesanpassning.

2) Den förberedande yrkesvägledningen bör intensifieras på de skolstadier, då den unge har möjligheter att välja mellan att följa yrkesbetonad undervisning, vinna annan utbildning eller efter fullgjord skolplikt söka anställning.

3) Den förberedande yrkesvägledningen bör avse

- a) en i lämplig form meddelad, allsidig upplysning rörande olika yrken och näringsgrenar;
- b) där så är möjligt med hänsyn till nationella och lokala förhållanden på lämpligt sätt ledda besök vid industri- och handelsföretag och andra arbetsplatser, samt
- c) rådgivning genom personliga samtal i förening med gruppvis anordnade diskussioner eller föredrag.

9. Särskild uppmärksamhet bör ägnas de i punkterna 10—15 angivna metoderna för yrkesvägledning för ungdom; användningen av dessa metoder bör främjas i största möjliga utsträckning.

10. 1) All ungdom, som önskar yrkesvägledning, bör erhålla tillfälle till personliga samtal med en yrkesvägledningstjänsteman, särskilt vid tidpunkten för val av speciella yrkeskurser eller vid avgång från skolan för annan utbildning (inbegripet lärlingskap) eller för att taga arbete.

2) Metoderna för de personliga samtalen böra oavslåtligen utvecklas i syfte att uppnå en så grundlig analys som möjligt av den individuella dugligheten, i dess förhållande till sysselsättningsmöjligheterna och olika yrkens krav.

11. Redogörelser för vederbörandes skolgång, innefattande, där så finnes önskvärt och lämpligt, en värdesättning av förmåga, uppnådda studieresultat, fallenhet och allmän läggning, böra utnyttjas i den mån så påkallas för yrkesvägledningens behov, därvid dock den förtroliga naturen av däri meddelade upplysningar städse skall beaktas.

12. 1) Möjligheterna till läkarundersökning av de unga böra tillgodogöras och utvecklas på sätt som må anses tjänligt och erforderligt för yrkesvägledningens syften.

2) Rådgivning beträffande åtgärder, ägnade att undanröja förefintliga brister, ävensom annan hjälp, som må finnas möjlig och lämplig för vederbörandes yrkesanpassning, bör lämnas alltefter behovet i varje särskilt fall.

13. 1) Där så är möjligt böra lämpliga test för att klarlägga individens förmåga och fallenhet och om det finnes önskvärt annan psykologisk testning komma till användning vid yrkesvägledningen allt efter behovet i varje särskilt fall.

2) Rådgivning beträffande åtgärder, ägnade att bota förefintliga brister, ävensom annan hjälp, som må finnas möjlig och lämplig för vederbörandes yrkesanpassning, bör kunna förekomma i särskilda fall.

14. 1) Erforderliga och tillförlitliga upplysningar angående framtidsutsikterna i olika yrken och näringsgrenar samt angående sysselsättnings- och utbildningsmöjligheter böra tillhandahållas de unga genom samtal av rådgivande karaktär eller på annat sätt, med beaktande av de ungas anlag, fysiska förmåga, kvalifikationer, önskemål och allmänna läggning samt näringslivets sannolika behov.

2) Vederbörande myndigheter böra i detta hänseende fortlöpande samarbeta med sådana offentliga eller enskilda institutioner — däribland särskilt arbetsgivares och arbetares representativa organisationer — vilka kunna

- a) lämna uppgift om sannolika framtidsutsikter inom olika näringsgrenar eller yrken, och
- b) bistå vid utarbetandet och avslutandet av lärlingsavtal samt övervaka dessas tillämpning.

15. Önskvärdheten av att utröna de ungas anlag genom att bereda dem tillfälle till lämpliga praktiska arbetserfarenheter eller annorledes bör likaledes beaktas.

16. Särskild uppmärksamhet bör inom den allmänna yrkesvägledningens ram ägnas utvecklandet av lämpliga mot behovet svarande anordningar för yrkesvägledning för ungdom på landsbygden.

17. Inom ramen för den allmänna yrkesvägledningen och i samarbete med lämpliga sociala institutioner bör särskild uppmärksamhet ägnas utvecklandet av lämpliga och mot behovet svarande anordningar för yrkesvägledning för ungdom

- a) med fysiska eller psykiska brister, eller
- b) sådana rubbningar i personligheten, som äro ägnade att förhindra eller väsentligen försvåra en yrkesanpassning.

18. Vederbörande centrala och lokala myndigheter böra så mycket som möjligt främja det frivilliga utnyttjandet av yrkesvägledningen, särskilt såvitt gäller

- a) ungdom, som har att välja mellan olika yrkeskurser inom skolan;
- b) ungdom, som närmar sig den ålder, då skolplikten upphör;
- c) ungdom, som för första gången utträder på arbetsmarknaden;
- d) ungdom, som söker lärlingsanställning eller annan yrkesutbildning;
- e) ungdom, som är arbetslös, sysselsatt inom tillbakagående näringsgrenar eller som kunna befaras bliva arbetslösa;
- f) ungdom, lidande av fysiska eller psykiska brister; eller
- g) ungdom, som lägger i dagen sådana rubbningar i personligheten, vilka äro ägnade att förhindra eller väsentligen försvåra en yrkesanpassning.

19. Vederbörande myndigheter böra vidtaga erforderliga åtgärder för att främja förverkligandet av den unges yrkesplaner, då dessa synas möjliga att genomföra; där så i individuella fall befinnes lämpligt böra förslag framläggas angående genomförandet av dessa planer samt hjälp lämnas för skapandet av nödvändiga kontakter med andra institutioner eller personer, som ha att sörja för den unges utbildning eller anställning inom det yrke han valt.

20. 1) Vederbörande myndigheter böra systematiskt hålla kontakt med de unga, som åtnjutit yrkesvägledning, särskilt för att i möjligaste mån kunna hjälpa dem att övervinna de svårigheter, som kunna uppkomma vid fullföljandet av deras yrkesplaner, ävensom för att utröna, huruvida det valda yrket visat sig vara lämpligt.

2) Härvid böra, där så är möjligt, anlitas allmänna undersökningar, utförda enligt stickprovsmetod, för att bedöma yrkesvägledningens effektivitet i individuella fall samt värdet av tillämpade principer och metoder. Undersökningarna i fråga böra även möjliggöra inhämtandet av upplysningar i hälsofrågor, i samverkan, där så finnes kunna ske, med den medicinska sakkunskap, som må finnas tillgänglig på arbetsplatserna.

IV. Grundsatser och metoder för yrkesvägledning för vuxna.

21. 1) Lämpliga anordningar med avseende å vuxna böra vidtagas inom den offentliga yrkesvägledningens ram för att bistå envar, som är i behov av hjälp vid val av yrke eller ombyte av sysselsättning.

2) Ifrågavarande verksamhet benämnes i denna rekommendation yrkesvägledning för vuxna (employment counselling).

22. Metoderna för yrkesvägledning för vuxna böra, i den mån så är möjligt med hänsyn till förhållandena i varje enskilt land samt med beaktande av vad som må befinnas lämpligt i det individuella fallet, innefatta

- a) samtal med en yrkesvägledningstjänsteman;
- b) undersökning beträffande erfarenheter från tidigare anställningar;

- c) granskning av redogörelser för vederbörandes skolgång ävensom andra handlingar rörande allmän eller yrkesutbildning;
- d) läkarundersökning;
- e) lämpliga duglighets- och anlagsprövningar och om så finnes önskvärt annan psykologisk testning;
- f) utvärderande av anlagen genom lämpliga arbetsprov eller på annat liknande sätt;
- g) teknisk yrkesprövning, muntlig eller på annat sätt företagen, i sådana fall då dylik synes påkallad;
- h) analys av vederbörandes fysiska förmåga i förhållande till kraven inom olika yrken;
- i) tillhandahållande av upplysningar om möjligheterna för anställning och utbildning med hänsyn till vederbörandes kvalifikationer, fysiska och psykiska lämplighet, anlag, önskemål och yrkeserfarenhet samt arbetsmarknadens behov;
- j) en genom stickprovsundersökning fullföljd kontakt i syfte att bedöma, huruvida den anvisade anställningen, utbildningen eller omskolningen visat sig tillfredsställande samt värdet av inom yrkesvägledningen för vuxna anlitade principer och metoder.

23. 1) Vederbörande nationella och lokala organ böra vidtaga alla erforderliga åtgärder för att främja ett frivilligt utnyttjande i vidsträckt mån av yrkesvägledningsverksamheten för vuxna i fråga om

- a) personer, som för första gången inträda på arbetsmarknaden;
- b) personer, som länge varit arbetslösa;
- c) personer, som äro arbetslösa eller kunna befaras bli arbetslösa genom en näringsgrens tillbakagång eller till följd av förändringar i en näringsgrens tekniska förhållanden, struktur eller förläggning;
- d) personer, bosatta i landsbygdsområden där det föreligger överskott av arbetskraft i förhållande till rådande eller förutsebara sysselsättningsmöjligheter;
- e) personer, som önska tillgodogöra sig den offentliga verksamheten för yrkesutbildning och återinpassning i arbetslivet.

2) Erforderliga och lämpliga åtgärder böra vidtagas för att inom den allmänna yrkesvägledningens ram och, om så påkallas, i samverkan med lämpliga sociala institutioner anordna särskild yrkesvägledning för vuxna med fysiska brister eller rubbningar i personligheten, vilka äro ägnade att försvåra yrkesanpassningen.

3) Erforderliga och lämpliga åtgärder böra vidtagas för att inom ramen för den allmänna yrkesvägledningen tillhandahålla en särskild yrkesvägledning för tekniker, utövere av fria yrken, tjänstemän och arbetsledare.

24. Särskild uppmärksamhet bör i samband med yrkesvägledningsverksamheten för vuxna ägnas metoderna för urval av arbetare för olika yrken och näringsgrenar.

V. Principer för den administrativa organisationen.

25. Yrkesvägledning för ungdom och yrkesvägledning för vuxna böra organiseras och samordnas enligt en allmän plan, vilken bör utformas och tillämpas under hänsynstagande till regionala och lokala förhållanden samt anpassas efter däri inträdande förändringar.

26. I syfte att främja utvecklingen av yrkesvägledning för ungdom och yrkesvägledning för vuxna böra de centrala myndigheterna (i förekommande fall jämväl centrala myndigheter inom delstaters federala enheter) vidtaga åtgärder för att

- a) erforderliga medel ställas till förfogande för dylik verksamhet;
- b) verksamheten erhåller lämpligt tekniskt stöd; och
- c) tillhandahålla metoder och material, lämpade att utnyttjas i landsomfattande skala.

27. Erforderliga och lämpliga åtgärder böra av vederbörande myndigheter vidtagas för att centralt och lokalt ernå effektiv samverkan mellan offentliga och enskilda institutioner, som utöva yrkesvägledningsverksamhet för ungdom och vuxna.

A. Administrativa anordningar för yrkesvägledning för ungdom, däri inbegripen skolorn.

28. 1) Vederbörande myndigheter böra vidtaga lämpliga anordningar för att centralt och lokalt samordna åtgärderna för yrkesvägledningen för ungdom, under beaktande av föräldrarnas önskemål och de privata yrkesvägledningsorganens uppgifter.

2) Dessa anordningar böra särskilt inriktas på

- a) att upprätthålla en effektiv offentlig »service» för ungdomen, där så är lämpligt i samverkan med andra organ, i syfte att undvika dubbelarbete; och
- b) att — då så är önskvärt och möjligt med hänsyn till uppgifternas förtroliga natur — underlätta ett utbyte av upplysningar rörande
 - i) omfattningen och arten av behovet av yrkesvägledning och de anordningar, som redan stå till förfogande;
 - ii) den ungdom, som söker yrkesvägledning;
 - iii) näringsgrenar, yrken och sysselsättningar;
 - iv) anställnings- och utbildningsmöjligheter; och
 - v) utarbetandet och utnyttjandet av material, som berör yrkesvägledningen, däri inbegripna lämpliga prov.

29. 1) Den centrala och lokala administrativa behörigheten med avseende å yrkesvägledningen bör klart angivas.

2) Med vederbörlig hänsyn till denna behörighetsfördelning bör ansvaret i första hand åvila antingen

- a) undervisnings- och arbetsförmedlingsmyndigheterna gemensamt; eller
- b) endera av dessa myndigheter i nära samverkan med den andra.

30. 1) Lämpliga åtgärder böra vidtagas genom rådgivande nämnder för att åvägabringa samverkan med representanter för arbetsgivare och arbetare vid utformandet och tillämpningen av riktlinjerna för yrkesvägledningsverksamheten.

2) Sådana nämnder böra inrättas centralt ävensom i möjligaste mån lokalt; de böra i regel innesluta representanter för offentliga och enskilda institutioner, som handhava undervisning, utbildning (lärlingsutbildning), yrkesvägledning eller andra uppgifter av omedelbar betydelse för ungdomens yrkesanpassning.

B. Administrativa anordningar för yrkesvägledning för vuxna.

31. 1) Det administrativa ansvaret för yrkesvägledningen för vuxna bör i första hand åvila den offentliga arbetsförmedlingen med vederbörlig hänsyn till de uppgifter, som ankomma på undervisnings- eller andra organ.

2) Den offentliga arbetsförmedlingens kontor av olika slag och storleksordning böra, såvitt möjligt, omfatta särskilda avdelningar och tjänstemän med uppgift att handlägga yrkesvägledning för vuxna.

3) Administrativa anordningar böra vidtagas för att, i den mån så är erforderligt eller önskvärt, uppnå samverkan mellan den offentliga arbetsförmedlingen och de särskilda avdelningar för yrkesvägledning för vuxna, som inrättats för tillgodoseende av speciella uppgifter.

32. Lämpliga anordningar böra vidtagas, centralt och lokalt, för att yrkesvägledningen för vuxna må organiseras i nära samarbete med

- a) övrig arbetsförmedlingsverksamhet;
- b) annan yrkesvägledning;
- c) undervisnings- och utbildningsinstitutioner;
- d) organ för arbetslöshetsförsäkring och arbetslöshetshjälp;
- e) administrationen av utbildnings- och omskolningsverksamhet och övriga åtgärder för främjande av arbetskraftens yrkes- och geografiska rörlighet;
- f) de representativa organisationerna för arbetsgivare och arbetare; samt
- g) offentliga och enskilda institutioner för partiellt arbetsföras återinförande i arbetslivet.

VI. Utbildning av tjänstemän.

33. 1) För yrkesvägledningens effektiva bedrivande bör vederbörande myndighet anställa tillräckligt antal tjänstemän med lämplig utbildning, erfarenhet och förutsättningar i övrigt, samt i så stor utsträckning som möjligt och under samverkan, där så befinnes lämpligt, med andra berörda institutioner, anordna särskild vetenskaplig och teknisk utbildning för yrkesvägledningsspersonalen.

2) Åtgärder, som vidtagas i nu angivet syfte, böra omfatta exempelvis

- a) fastställande genom vederbörande myndighets försorg av minimikrav för yrkesvägledningstjänstemän;
- b) fastställande genom vederbörande myndighets försorg av bestämmelser om urval av yrkesvägledningstjänstemän med ledning härav;
- c) anordnande av särskilda utbildningskurser för personer, som önska ägna sig åt yrkesvägledning;
- d) anordnande av fortbildnings- och repetitionskurser för alla tjänstemän; och
- e) tillämpning av sådana antagnings- och anställningsvillkor, som äro väl ägnade att förmå kvalificerade personer att ställa sig till förfogande för sådant arbete.

3) Det bör övervägas

- a) att verkställa utbyte av yrkesvägledningstjänstemän mellan de olika grenar av verksamheten, till vilka vederbörande tjänstemän äro knutna;
- b) att offentliggöra tekniskt, för främjande av tjänstemännens yrkes- och skicklighet lämpat material.

4) Där så finnes lämpligt, böra medlemsstaterna samarbeta för personalens utbildning och därvid i förekommande fall anlita Internationella arbetsbyråns bistånd.

VII. Forskning och publicitet.

34. 1) Åtgärder böra vidtagas för att systematiskt främja offentlig och enskild forsknings- och försöksverksamhet beträffande yrkesvägledningens metoder.

2) Den offentliga arbetsförmedlingen bör medverka vid sådan forskningsverksamhet.

3) Där så med hänsyn till omständigheterna finnes lämpligt, bör dylik verksamhet omfatta studiet av sådana frågor som

- a) de enskilda yrkesvägledningssamtalens metodik;
- b) analys av de krav som ställas på arbetssökande till olika yrken;
- c) tillhandahållande av för yrkesvägledningen ägnade upplysningar rörande olika yrken och näringsgrenar;
- d) begåvningsprov och andra psykologiska test;
- e) utarbetandet av mönsterformulär för yrkesvägledningen; samt
- f) metoder för bedömande av yrkesvägledningens effektivitet.

35. De för yrkesvägledning ansvariga myndigheterna böra i samverkan med arbetsgivarnas och arbetarnas organisationer och, där så är lämpligt, andra berörda institutioner gemensamt eftersträva att främja en allmän förståelse för yrkesvägledningens uppgifter, grundsatser och arbetssätt.

Bilaga J.

Resolutioner.

- I. Resolution angående genomförande av rekommendationen om yrkesvägledning.
- II. Resolution angående semester och rekreation.
- III. Resolution angående arbetslöshet.
- IV. Resolution angående vidtagande av åtgärder avseende Internationella arbetsorganisationens deltagande i det utvidgade samarbetsprogrammet beträffande tekniskt bistånd för ekonomisk utveckling.
- V. Resolution angående uppförande på dagordningen för 1950 års internationella arbetskonferens av frågan om förhållandet mellan arbetsgivare och arbetare, innefattande kollektivavtal, medling och skiljedom samt samverkan mellan offentliga myndigheter och arbetsgivarnas och arbetarnas organisationer.
- VI. Resolution angående framtida överväganden av vissa löneproblem.
- VII. Resolution angående antagande av budget för 32:a budgetåret (1950) och angående fördelning av utgifterna på olika medlemsstater för samma år.
- VIII. Resolution angående Internationella arbetsorganisationens bidrag till tjänstepensionsfonden avseende år 1950.
- IX. Resolution angående vissa medlemsstaters krav på fastställandet av en övre gräns för deras bidrag till arbetsorganisationens budget.